VÄXTSKYDDSNOTISER

N:r 5—6 DECEMBER 1954

COMMONWEALTH INST. ENTOMOLOGY LIBRARY
5 APR 1955
SERIAL Eu.103A
SEPARATE

FÖRTECKNING ÖVER VÄXTSKYDDSMEDEL,

som den 1 december 1954 äro registrerade hos Statens växtskyddsanstalt.

Det har vid flera tillfällen såväl från förbrukarhåll som från försäljarsidan framförts önskemål om publicering av en fullständig lista över registrerade växtskyddsmedel. Sedan registreringen nu varit i kraft över ett år har tidpunkten ansetts lämplig att efterkomma denna begäran. Denna förteckning undergår givetvis efter hand en del förändringar därigenom att vissa preparat avregistreras på företagens egen begäran eller på grund av anstaltens ingripande och nya medel tillkomma. I fortsättningen komma dylika ändringar att successivt införas i denna publikation.

För att underlätta sökandet har insatts en del hjälprubriker i listan och dessutom har denna kompletterats med ett alfabetiskt register över preparatnamnen. Efter varje medel i huvudförteckningen anges inom parentes i mycket förkortad form leverantörens namn. Efter förteckningen följer en fullständig lista över firmorna.

Aldrin-preparat för behandling av utsäde mot skadedjur:
348 Drinox (Casco)
441 Aldrex (Shell)

Ammoniumsulfamat. Se **ogräsmedel**

Aramit-preparat. Se **spinnmedel**

Arsenik-preparat

Arsenik-preparat för blastdödning:
166 Aamorta (Twede)

Arsenik-preparat för blastdödning och ogräsbekämpning:
335 Lirolofex (Ara)
426 Arsenol (SLR)
475 Blastan (Rybo)

Arsenik-preparat för pudring:
137 Bolidens arsenikpuder (Boliden)

Arsenik-preparat för sprutning:
136 Zinkarsenat Z 47 (Boliden)
266 Kejsargrönt (Wingård)
422 Zinkarsenat (Nordsjö)
423 Zinkarsenat Z 47 (Ote)

Azobensol-preparat

Azobensol-preparat för rökning:

132 Fomite Generatorer Azobenzene (Key-Rasmussen)
281 Fomite Rökpatroner Azobenzene (Key-Rasmussen)

Azobensol-preparat för dimspridning:
168 Aerocide AB 40 (Ultramare)

Betningsmedel

Klornitrobensol-preparat för torrbetning:
476 Tritisan (Ultramare)

Koppar-preparat för torrbetning:
255 Specialpanogen K (Casco)

Kvicksilverhaltigt flytande betningsmedel:
087 Betoxin F (Ewos)
256 Panogen 4925 (Casco)
257 Panogen 4930 (Casco)

Kvicksilverhaltigt flytande betningsmedel med aldrin:
347 Panodrin (Casco)

Kvicksilver-preparat för torrbetning:
086 Betoxin 61 (Ewos)
201 Aagrano (Twede)
225 Agrosan GN (Vilhelmson)
238 Uspulun-puder (Agro-Kemi)
268 Lunasan Universal-Torrbetning (NJ)
290 Abavit (Gullviks)
369 Germisan-puder (NJ)

Kvicksilver-preparat för våtbetning:
209 Uspulun Våtbetning (Agro-Kemi)
370 Germisan Universal Våtbetning (NJ)

Kvicksilver-preparat för våtbetning av blomsterlök m. m.:
210 Aretan (Agro-Kemi)
355 Murfixtan (Ara)
483 Aabulba (Twede)

Thiram-kvicksilver-preparat för torrbetning:
085 Betoxin TD (Ewos)

Thiram-preparat för torrbetning:
429 Aatiram (Twede)

Angående preparat för behandling av utsäde mot knäppare se **Lindan**-preparat och **Aldrin**-preparat.

Blastdödning

Arsenik-preparat för blastdödning:
166 Aamorta (Twede)

Butylfenol-preparat för blastdödning:
108 Ewos Blastdödningsmedel 936 (Ewos)
161 Blastdödningsmedel (Philips)
311 Solana VK 72 (Gullviks)

Tjärsyre-preparat för blastdödning:
186 Antiblast 50 (Bönnelyche)

Vissa ogräsmedel användas även för blastdödning, se därför även under **ogräsmedel.**

Buskutrotning, se **ogräsmedel**

Bordå-preparat, se **kopparpreparat**

Buskbekämpning, se **ogräsmedel**

Butylfenol-preparat, se **blastdödning, ogräsmedel** och **vinterbesprutning**

Captan-preparat, för sprutning. (Captan = tetrahydroftalimid)
171 Esso Fungicide 406 (Esso)
350 Orthocide 50 (Ara)

CMU, se **ogräsmedel**

Cyanat-preparat för sprutning:
202 Bulpur (Agro-Kemi). Obs! För ogräsbekämpning i lökodlingar.

DDT-preparat

A. Enkla

DDT-preparat för dimspridning:
262 Dim-DDT-S (Ewos)
123 SL DDT-dimlösning (SL)
376 Aerocide DDT (Ultramare)
450 DDT K 20 (Månsson)

DDT-preparat för pudring:
030 Rotoxol VP (Ewos)
038 Diabol BP (Alfort & Cronholm)
079 Triolit P (Twede)
117 SL DDT-puder (SL)
143 Gesarol-puder (Philips)
172 Nomofly BP (Wingård)
242 Adlerbolagens DDT, Högkoncentrerat (Adlerbolagen)
297 Ponos DDT (Gullviks)
051 Boxol K (Ewos) Obs! Specialmedel mot förrådsskadedjur
052 Boxol P (Ewos)

DDT-preparat för sprutning:
039 Diabol BS (Alfort & Cronholm)
040 Diabol E (Alfort & Cronholm)

054 Boxol S (Ewos)
097 Arkotine D 18 (Shell)
116 SL DDT-besprutningsmedel (SL)
122 SL DDT-emulsion (SL)
141 Nomofly BS (Wingård)
173 Gesarol 50 (Philips)
195 Aavero Oil 25 % (Twede)
237 Murphy DDT-pasta (Ara)
295 Ponocid F-25 (Gullviks)
353 Arkotine D-25 (Shell)
373 Geigy 33 flytande (Philips)
379 Gesarol emulsion (Philips)
383 Gesafid (Tegan)
438 Gantix IV (Anticimex)

B. Sammansatta

DDT-hexaklor-preparat för pudring:
081 Triolit »666» (Twede)
112 Toxidol-puder (Ferrosan)
153 Philips DDT-666-puder (Philips)
298 Ponos Extra (Gullviks)
405 DDT Zimbaväxtskyddsmedel (YVY)

DDT-hexaklor-preparat för sprutning:
447 SL DDT-Hexa-emulsion (SL)

DDT-hexaklor-toxafen-preparat för sprutning:
024 Rotoxol E 66 (Ewos)

DDT-klordan-lindan-pyretrum-preparat för sprutning:
71 Djungel-Snapparen (Klärre)

DDT-klordan-tannit-preparat för sprutning:
142 Nomofly E (Wingård)

DDT-lindan-preparat för rökning:
131 Fomite Generatorer DDT/Lindane (Key-Rasmussen)
280 Fomite Rökpatroner DDT/Lindane (Key-Rasmussen)

DDT-lindan-preparat för dimspridning:
124 SL DDT-lindan-dimlösning (SL)

DDT-lindan-preparat för sprutning:
027 Rotoxol Forte (Ewos)
041 Diabol E 23 (Alfort & Cronholm)
049 Boxol EM (Ewos)
110 Toxidol Forte (Ferrosan)
361 Oterol D (Ote)

DDT-pyrenon-preparat för sprutning:
111 Toxidol emulsion 49 (Ferrosan)
149 Alltox E 25 (Philips)

DDT-pyretrum-lindan-lethan-preparat för sprutning:
156 Tictox (Philips)

DDT-pyretrum-preparat för sprutning:
026 Rotoxol E (Ewos)

DDT-lindan-pyrenon-preparat för sprutning:
276 Midol-Rapid (Midol)

Derris-preparat

Derris-preparat för sprutning:
224 Katakilla (Vilhelmson)

Derris-pyretrum-preparat för sprutning:
70 Insectin (Klärre)

Oljeemulsion med derris för sprutning:
220 Albolineum Special (Vilhelmson)

Diazinon-preparat

Diazinon-puder för pudring:
415 Basudin-puder (Philips)

Diazinon-preparat för sprutning:
416 Basudin-emulsion (Philips)

Dieldrin-preparat för vattning eller sprutning:
442 Dieldrex (Shell)

Difenson: se **spinnmedel**

DNOC-preparat: se **vinterbesprutningsmedel** och **ogräsmedel**

Fenson: se **spinnmedel**

Ferbam-preparat (Ferbam = ferridimetylditiokarbamat)

Ferbam-preparat för pudring:
013 Ewos 11/87 P (Ewos)
327 Fermate P (Ara)

Ferbam-preparat för sprutning:
012 Ewos 11/87 S (Ewos)
197 Aafertis (Twede)
217 Ara Ferbam (Ara)
332 Fermate S (Ara)
358 Ote-Ferbam (Ote)
363 Fereba Järnkarbamat (EB)
419 JB Ferbam (Järn & Bo)
454 Eski Ferbam (Esbjörnsson)

Formalin för sprutning:
061 Krusbärsformalin Jofur (Ewos)
214 Krusbärsformalin (Weibull)
351 Krusbärsformalin (Göteborgs Frö-handel)

411 Krusbärsformalin (Anderssons Fröhandel)

Groningshämmande TCNB-preparat:
068 Potifar (Klärre)

Harar, avskräckningsmedel mot
196 Aanectra (Twede)
211 »Jösse» (Plantskydd)

Hexaklor-preparat
A. Enkla
Hexaklor-preparat för dimspridning:
449 Lindexa K 10 (Månsson)
Hexaklor-preparat för nedmyllning:
466 Jordhexa (Sundin & Johansson)
Hexaklor-preparat för pudring:
050 Boxol HP (Ewos)
080 Triolit G 20 (Twede)
119 SL Hexapuder (SL)
150 Philips Hexapuder (Philips)
241 Adlerbolagens 15 % hexaklorpreparat (Adlerbolagen)
245 Adlerbolagens Hexapreparat normalkoncentration (Adlerbolagen)
299 Ponos Hexa 66 (Gullviks)
424 Hexapuder 18 % (Bönnelyche)
Hexaklor-preparat för sprutning:
098 Arkotine B 25 (Shell)
194 Aacyclo Oil 50 % (Twede)
244 Adlerbolagens Hexaemulsion (Adlerbolagen)
B. Sammansatta
Hexaklor-DDT-preparat för pudring:
028 Rotoxol 66 (Ewos)
053 Boxol P 666 (Ewos)
118 SL DDT-hexapuder (SL)

Hormonderivat, se **ogräsmedel**

Isopropylkarbamat, se **ogräsmedel**

Järnsulfat-salicylsyre-preparat för sprutning:
329 Järnonil (Trädgårdsplanering)

Jorddesinfektion
Klornitrobensol-preparat för jorddesinfektion:
169 Brassicol (Ultramare), se även klornitrobensolprep. för pudring
206 Brassisan (Ultramare)
421 Pentasol 50 (Månsson)
Klorpikrin för jorddesinfektion:
269 Larvacide (Ara)
470 Klorpikrin (Månsson)
Paradiklorbensol-preparat för jorddesinfektion:
377 Soilicide (Ultramare)
Tjärsyre-preparat för jorddesinfektion:
223 Kerol (Vilhelmson)
Zineb-preparat för pudring:
216 Zinebtan P (Ara)

Karbolineum-preparat, se **vinterbesprutningsmedel**

Klordan-preparat
A. Enkla
Klordan-preparat för pudring:
182 Oktatox puder (Philips)
B. Sammansatta
Klordan-derris-preparat för pudring:
072 Derris (Klärre)
Klordan-lidan-preparat för sprutning:
159 Oktatox (Philips)

Klornitrobensol-preparat
Klornitrobensol-preparat för dimspridning:
402 Dim-Pentasol (Månsson)
Klornitrobensol-preparat för pudring:
169 Brassicol (Ultramare), se även klornitrobensol-preparat för jorddesinfektion
381 Bulbosan (Ultramare)

Klorpikrin, se **jorddesinfektion**

Koppar-preparat
Bordå-preparat för pudring:
248 Dana Bordåpuder 25 % (Dana)
Bordå-preparat för sprutning:
036 Bordanil (Ohlsens Enke)
048 Bordåpulver Jofur B (Ewos)
103 Jotef B (Ohlssons Tekn. Fabr.)
254 Vibo (Daehnfeldt)
Kopparammonium-preparat för sprutning:
059 Kopsit (Ewos)
232 Fungex (Ara)
Kopparkarbonat-preparat för sprutning:
427 Aacupra (Twede)
Kopparoxiklorid-preparat för sprutning:

029 Cuzol Forte (Ewos)
078 Herusit (Twede)
083 Ob 21 (Agro-Kemi)
126 Riks-Koppar (SL)
138 Bolidens kopparbesprutningsmedel (Boliden)
158 Philips kopparpreparat (Philips)
203 Vitigran Konc. (Ultramare)
243 Adlerbolagens 42 % kopparpreparat (Adlerbolagen)
275 Kopparkalk Ultra (Midol)
395 Kupfer-Sandoz kopparpreparat (Nomos)
431 Cuzol 50 (Ewos)
436 Rikskoppar 50 (SL)

Kopparoxiklorid-preparat med mangan för pudring:
289 Carsane Stoft (Gullviks)

Kopparoxiklorid-preparat med mangan för sprutning:
031 Cuzol M (Ewos)
288 Carsane 55 (Gullviks)

Kopparsulfat för sprutning:
354 Kopparvitriol (Ote)

Kopparsulfat-preparat för sprutning:
077 Usit (Twede)

Koppar-preparat för ogräsbekämpning: se **ogräsmedel**

Koppar-preparat för betning: se **betningsmedel**

Knäppare, specialmedel mot: se **Lindan-preparat** och **Aldrin**-preparat

Kryolit-preparat

Kryolit-preparat för pudring:
278 Cryosid 80 % (Weibull)

Kryolit-preparat för sprutning och beredning av giftbeten:
279 Cryosid 100 % (Weibull)

Kräftsalva
196 Aanectra (Twede)
250 Kankerdood (Ferrosan)

Kvicksilver-preparat

Kvicksilver-preparat för betning: se **betningsmedel**

Kvicksilver-preparat för behandling av fruktträd:
196 Aanectra (Twede)
250 Kankerdood (Ferrosan)

Kvicksilver-preparat för pudring:
315 P. P. Calomel-puder (Vilhelmson)

Kvicksilver-preparat för sprutning:
432 Hostaquick (Ultramare)
444 Aaventa 46 (Twede)
458 KoBeA (NJ)
459 Venturicide (NJ)

Lindan-preparat

A. Enkla

Lindan-preparat för behandling av utsäde mot skadedjur:
021 Ewos 20 % Lindan-puder (Ewos)
145 Lindanepuder 20 % (Philips)
448 Lindane-Betningsmedel (Månsson)

Lindan-preparat för dimspridning:
264 Dim Lindane S (Ewos)
401 Dim Lindane (Månsson)

Lindan-preparat för pudring:
019 Ewos specialmedel mot knäpparlarver (Ewos)
020 Gamma-Rotoxol (Ewos)
151 Philips Lindane puder (Philips)
300 Ponos Special (Gullviks)

Lindan-preparat för rökning:
133 Fomite Rökpatroner Lindane (Key Rasmusson)
337 Lirogam Röktablett (Ara)

Lindan-preparat för sprutning:
025 Rotoxol E 500 (Ewos)
146 Alltox E 666 (Philips)
233 Tresex (Ara)
296 Ponocid Hexa 66 (Gullviks)
341 Lindeba (EB)
420 Ote-Lindane 20 % (Ote)

B. Sammansatta

Lindan-pyretrum-aramit-preparat för sprutning:
023 Rotoxol Spray (Ewos)
094 B 12 (Törsleffco)

Lindan-tiofosfor-preparat för sprutning:
115 Hexoform forte (Ferrosan)

Malathion-preparat
(malathion = dimetylditiofosfat av dimetylmerkaptosuccinat)

Malathion-preparat för dimspridning:
435 Ara Malathon 50 (Ara)
456 Ara Malathion 60 (Ara)
469 Dim Malathion (Månsson)

Malathion-preparat för sprutning:
334 Ara Malathon 70 (Ara)
479 Ara Malathon 25 (Ara)

Metaldehyd-preparat mot sniglar
033 Satán (Ohlsens Enke)
073 »Jonval» Snigelgift (Meta)
084 Ewos Snigelgift (Ewos)
443 Slugit Snigelgift (Ara)

Mineraloljor, se **vinterbesprutningsmedel** och **ogräsmedel**

Myrmedel
DDT-hexaklor-derris-preparat för pudring:
184 Derriform (Ewos)

DDT-hexaklor-preparat för pudring:
192 Diabol M (Alfort & Cronholm)
404 DDT Skogs mot myror (YVY)

DDT-hexaklor-pyretrum-preparat för pudring:
113 Toxidol-myrmedel (Ferrosan)

DDT-pyretrum-preparat för pudring:
425 P-tox Myrmedel (Herdins)

Hexaklor-DDT-preparat för pudring:
093 Rotoxol Myrmedel (Ewos)

Hexaklor-klordan-pyretrum-preparat för pudring:
349 Myrex (Wikholm)

Klordan-lindan-preparat för pudring:
152 Philips myrmedel (Philips)

Klordan-preparat för pudring:
219 Kobra-Myrspärr (Saneringsbolaget)

Klordan-pyretrum-preparat för pudring:
069 Myrr (Klärre)

Natriumklorat för ogräsbekämpning:
428 Klorsyrat natron (Ohlsens Enke)

Natriumklorat för ogräsbekämpning och blastdödning:
140 Klorex (Superfosfat)

Nikotin-preparat
Nikotin-preparat för dimspridning:
375 Aerocide Nikotin (Ultramare)

Nikotin-preparat för pudring:
247 Dana Nikotinpuder 4 % (Dana)
313 Myntpulver Å (Gullviks)
460 Evertin N (Twede)

Nikotin-preparat för sprutning:
009 Mataki Nikotinvätska 10 % (Mataki)
034 Bolminvätska (Ohlsens Enke)
037 Nikotinsåpa (Ohlsens Enke)
056 Jofurol-bad (Ewos)
058 Jofurvätska (Ewos)
063 Nicoxan (Ewos)
075 Nikotin 10 %-ig (Twede)
100 Nacoxbad (Ohlsons Tekn. Fabr.)
101 Nacox-såpa (Ohlsons Tekn. Fabr.)
107 Zonens Nikotinlösning 10 % (Zonen)
155 Nicotin, konc. 98/100 % (Mataki)
163 Bitas (Ohlsens Enke)
253 Nikosol 10 % nikotinlösning (Daehnfeldt)
258 Weibulls Nikotinbad 10 % (Weibulls)
259 Supernikotin 98 % (Weibulls)
261 Weibulls Nikotinextrakt 10 % (Weibull)
267 Nikotinvätska 10 % (Wingård)
270 Nordsjö Nikotinvätska 10 % (Nordsjö)
314 Nikotin 10 %-ig (Gullviks)
321 Nikotin 10 % (Ote)
328 Nikotin 95—98 % (Ote)
434 Nikotin-vätska (Olson och Sons)
463 Nicoform nikotinlösning (Gehlins)
472 Konc. Nikotin (Esbjörnsson)
473 10 % Nikotin (Esbjörnsson)

Nikotinrökmedel:
035 Bolmin rökpulver (Ohlsens Enke)
062 Nicotoxin rökpulver (Ewos)
251 Fumus Nikotinrökpulver (Daehnfeldts)
260 Weibull Nikotinpulver 20 % (Weibull)
461 Nicoafum rökpulver (Gehlins)

Ogräsmedel
Vissa av dessa användas även för blastdödning och buskutrotning. Jmf även blastdödning

A. DNOC-preparat för sprutning mot ogräs:
320 Denocate (Philips)
324 Stirpan (Lickfett)
325 Stirpan, konc. (Lickfett)
465 Trifobloc (Noorlander), se även vinterbesprutning

477 Extar »A» (Nomos)

B. Hormonderivat*

Hormonderivat (4K-2M) för sprutning mot ogräs:
134 Agroxon J (Plantskydd)
135 P 46 (Plantskydd)
176 Phenoxylene 10 (Standard) (Philips)
177 Phenoxylene 30 (Trippel) P 46 (Philips)
308 Hormotex (Gullviks)
356 Engströms 4K-2M (Engströms)
357 Agroxon G (Klärre)
407 MCPA, 10 % (Agrinol)
408 SAN-KM 10 % (Bolinders)

4K-2M + DNOC för sprutning mot ogräs:
410 KMOC (Uddeholm)

Hormonderivat (natrium- och ammoniumsalt av 2,4-D) för sprutning mot ogräs:
239 Adlerbolagens 2,4 D (Adlerbolagen)

Hormonderivat (natriumsalt av 2,4-D) för pudring mot ogräs:
183 2,4 D Ogräspuder (Philips)

Hormonderivat (natriumsalt av 2,4-D + 2, 4, 5-T-ester) för sprutning:
240 Adlerbolagens Buskdöd (Adlerbolagen)

Hormonderivat (2,4-D-amin) för sprutning mot ogräs:
091 Dif normalkoncentration (Pharmacia)
092 Dif högkoncentrerat (Pharmacia)
160 Philips 2,4 DL (Philips)
309 Hormostar 64 (Gullviks)
310 Hormostar 20 (Gullviks)

Hormonderivat (2,4-D-amin) för sprutning och fickning:
157 Philips 2,4 DT fickning (Philips)

Hormonderivat (2,4-D-ester) för sprutning mot ogräs:
162 Philips 2,4 D ester (Philips)
181 Philips 2,4 DG (Philips)

Hormonderivat (2,4-D-ester) för sprutning och fickning:
191 Herbex 2,4 D-ester (Bönnelyche)

* Typbeteckningen hormonderivat måste ur flera synpunkter anses mindre lämplig i detta sammanhang och kommer sannolikt att inom rel. kort tid att ersättas med en mera adekvat beteckning.

306 Weedone 48 (Gullviks)
305 Weedone (Gullviks)
307 Weedone Lv 4 (Gullviks)

Hormonderivat (2,4-D-ester och 2,4,5-T-ester) för sprutning mot ogräs m. m.:
043 Brush Killer 140 (Philips)
371 Brush Killer 35 (Philips)
414 Brush Killer 165 (Philips)
481 Brush Killer BE (Philips)

Hormonderivat (2,4-D-ester och 2,4,5-T-ester) för sprutning och fickning:
188 Herbex Brushkiller N (Bönnelyche)
189 Herbex Brushkiller F (Bönnelyche)
301 Hormoslyr 64 (Gullviks)
302 Hormoslyr 32 (Gullviks)
313 Hormoslyr OP (Gullviks)
445 Hormoslyr 9697 (Gullviks)
446 Hormoslyr IB 82 (Gullviks)

Hormonderivat (2,4,5,-T-ester) för sprutning mot ogräs m. m.:
042 Esterone 245 (Philips)

Hormonderivat (2,4,5-T-ester) för sprutning och fickning:
190 Herbex 2,4,5-T-ester (Bönnelyche)
304 Hormoslyr Extra (Gullviks)

C. Andra typer av ogräsmedel

Ammoniumsulfamat för sprutning och fickning:
174 Amat (Philips)

Arsenikpreparat för blastdödning och ogräsbekämpning:
426 Arsenol (SLR)
335 Lirolofex (Ara)

Butylfenol-preparat för sprutning mot ogräs:
165 Aatox (Twede)
175 Sevtox (Philips)
312 Sinoxi S-87 (Gullviks)
398 Premin (Philips)
433 BNP 30 (Ultramare)

Butylfenol-preparat för vinterbesprutning av fruktträd och för ogräsbekämpning:
180 TABP 38 (Philips)

CMU-preparat för sprutning mot ogräs m. m. (CMU = klorfenyldimetylurinämne)
374 CMU-80 (Philips)
382 CMU-20 (Philips)

Cyanat-preparat för sprutning:
202 Bulpur (Agro-Kemi) Obs! för ogräsbekämpning i lökodlingar

4K-2M + DNOC för sprutning mot ogräs:
212 KOC (Plantskydd)
316 Denop 46 (Philips)
372 KD-amin (Philips)

Isopropylkarbamat mot flyghavre:
187 5 % Ipexén (Bönnelyche)

Koppar-preparat för sprutning mot ogräs:
291 Radicit F (Gullviks)
076 Disulit (Twede)

Mineralolja för sprutning mot ogräs:
099 Weedkiller 10 (Shell)
154 Esso Weed Killer 35 (Esso)
340 Esso Weed Killer 46 (Esso)

Natriumklorat för ogräsbekämpning och blastdödning:
140 Klorex (Superfosfat)

Pentaklorfenol-preparat för sprutning mot ogräs:
345 Bisol-X-25 (Bönnelyche)

Triklorättiksyre-preparat för pudring mot ogräs:
467 TECEA P-25 (Uddeholm)

Triklorättiksyre-preparat för pudring eller sprutning mot ogräs:
317 Deceban (Philips)
318 Philips TCA (Philips)

Triklorättiksyre-preparat för sprutning:
474 Aatrichon (Twede)

Triklorättiksyre-preparat för sprutning mot kvickrot:
409 TECEA (Uddeholm)

Oljeemulsioner

Oljeemulsion för sprutning:
095 Foliol (Shell)
164 Orthol (Ohlsens Enke)
221 Albolineum (Vilhelmson)
352 Araspor (Shell)
471 Olana (Gehlins)

Oljeemulsion med derris för sprutning:
220 Albolineum Special (Vilhelmson)

Oljeemulsion med DNOC: se **vinterbesprutningsmedel**

Oljeemulsion med thiram för sprutning:
229 FD-olja (Ultramare)

Oljeemulsion med thiram och derris för sprutning:
230 FD-olja Special (Ultramare)

Permanganatlösning för vattning:
032 Sole maskmedel (Ohlsens Enke)

Pentaklorfenol, se **ogräsmedel**

Pyrenon-preparat

Pyrenon-preparat för dimspridning eller sprutning:
482 Gantix C (Anticimex)

Pyrenon-preparat för pudring:
014 Ewos Pyrenonpuder (Ewos)
120 SL Pyrenonpuder (SL)
144 Vivelanpuder (Philips)
286 Jofurs Pyrenonpuder (Ewos)
292 Purinepuder (Gullviks)
380 Pytoxanpuder (Agro-Kemi)
453 Vivelan 2 (Philips)

Pyretrum-preparat

Pyretrum-derris-preparat för sprutning:
215 Pyrex (Wikholm)

Pyretrum-derris-pyrazoylkarbamat för sprutning:
185 Nyckelpiga (Klärre)

Rodan-nitrobensol-preparat

Rodan-nitrobensol-preparat för pudring:
167 Bulbosit (Ultramare)

Rodan-nitrobensol-preparat för sprutning:
204 Nirit (15 %) (Ultramare)
205 Nirit (45 %) (Ultramare)

Salicylanilid-preparat för sprutning:
222 Shirlan AG (Vilhelmson)

Schradan-preparat för sprutning:
179 Isotox konc. (Philips)

Skorvmedel för fruktträd: se **Captan-preparat, koppar-, ferbam-, rodan-, nitrobensol-, thiram-, svavel-, zineb-, ziram-preparat**

Snigel-preparat: se **metaldehyd-preparat**

Sorkmedel

Rökmedel för dödande av sork:
057 Jofurs Sorkdödare (Ewos)

Warfarin-bete mot gnagare:
249 Rodentin (Rodentin AB)
430 Probella sorkutrotningsmedel (Probella)
437 Probella majs (Probella)
440 Dicusat-majsbete (Ferrosan)

485 Eworax-korn (Ewos)

Warfarin-preparat för beredning av bete mot gnagare

452 Dicusat flytande (Ferrosan)

Spinnmedel

Aramit-preparat för sprutning: Aramit = (p-tertbutylfenoxi) metyletylkloretylsulfit

122 Ewomite (Ewos)

147 Redimit (Philips)

109 Toximajt (Ferrosan)

365 Otemite (Ote)

Difenson-preparat för sprutning: Difenson = p-klorfenyl-p-klorbensol-sulfonat

406 Aaspintol (Twede)

464 P. P. Summer Ovicide (Engstedt)

Fenson-preparat för dimspridning: Fenson = p-klorfenylbensolsulfonat

213 Aerocide P.C.1. (Ultramare)

Fenson-preparat för sprutning:

235 PEPS 50S (Ara)

Klorparacid-preparat för sprutning:

384 Chlorocide SP (Kemi-Intressen)

Svavel-preparat

Flytande sprutsvavel:

005 Sulfaki, kolloidalt svavel (Mataki)

Svavelkalkvätska:

007 Mataki Svavelkalkvätska 30° Bé (Mataki)

008 Mataki Svavelkalkvätska 22° Bé (Mataki)

066 Svavelkalkvätska Jofur (Ewos)

067 Svavelkalkvätska Frisco (Ewos)

105 Sulfurol (Zonen)

130 Antivermin (Ohlssons Tekn. Fabr.)

Svavelpreparat för pudring:

246 Dana Dust (Dana)

Torrt sprutsvavel:

065 Sulfeol SP (Ewos)

139 Ewos Ultra-Svavel (Ewos)

170 Cosan (Ferrosan)

193 Sulfutex (Zonen)

200 Aasulfa-Supra (Twede)

236 Final (Ara)

252 Sulsol Magnetic (Daehnfeldt)

284 Netzsvavel Bayer (Agro-Kemi)

336 Top-Netzsvavel Schering (Midol)

366 Ote Mikrosvavel (Ote)

368 Sulsol Magnetic (Dahlström)

396 Thiovit sprutsvavel (Nomos)

417 Elosal sprutsvavel (Ultramare)

Systemiska medel:

179 Isotox konc. (Philips)

088 Systox (Agro-Kemi)

Tetrakloretan för gasning:

462 Mortogas (Gehlins)

Thiram-preparat. (Thiram = tetrametyltiuramdisulfid)

Thiram-preparat för betning: se **betningsmedel**

Thiram-preparat för dimspridning:

400 Dim Thiuram (Månsson)

Thiram-preparat för sprutning:

082 Pomasol (Agro-Kemi)

199 Aapirol 80 (Twede)

282 Pomarsol forte (Agro Kemi)

331 Thianosan 80 (Ara)

378 FD-pulver (Ultramare)

Oljeemulsion med thiram och derris för sprutning:

230 FD-olja Special (Ultramare)

Tiofosforpreparat

Tiofosfor-lindan-preparat för sprutning:

046 Aphicid H (Ewos)

360 Oterol H (Ote)

Tiofosfor-preparat för dimspridning:

208 Dim-Bladan (Agro-Kemi)

263 Dim Ewotox S (Ewos)

265 Dim Ewotox K (Ewos)

403 Dim-Parathion (Månsson)

451 Parathion K20 (Månsson)

457 Ara Dim Parathion (Ara)

Tiofosfor-preparat för pudring:

010 Bladan-puder (Agro-Kemi)

018 Ewotox-puder (Ewos)

047 Aphicid P (Ewos)

121 SL Tiofosforpuder (SL)

148 Philips Tiofosforpuder (Philips)

228 Parathion puder 2 % (Adlerbolagen)

293 Mytén-10-puder (Gullviks)

Tiofosfor-preparat för rökning:

015 Ewofum Tio (Ewos)

338 Lirothion-röktablett (Ara)

Tiofosfor-preparat för sprutning:

011 Bladan E (Agro-Kemi)

016 Ewotox Forte (Ewos)

017 Ewotox (Ewos)
044 Aphicid 20 (Ewos)
045 Aphicid 35 (Ewos)
088 Systox (Agro-Kemi)
114 Tioform 35 %-ig (Ferrosan)
125 SL Tiofid (SL)
178 Tiofosfor flytande (Philips)
274 Paraform (Midol)
294 Mytén-10-F (Gullviks)
322 Ote-Parathion 35 (Ote)
342 Pareba (EB)
346 Ara-Parathion 35 (Ara)
399 Lemån-Parathion-lösning (Månsson)
478 Ekatox 20 Pulver (Nomos)

Sulfotepp-preparat för rökning: (Sulfotepp = tetraetylditiopyrofosfat)
089 Bladafum I (Agro-Kemi)
090 Bladafum II (Agro-Kemi)

Tjärsyre-preparat
Tjärsyre-preparat för blastdödning:
186 Antiblast 50 (Bönnelyche)

Tjärsyre-preparat för jorddesinfektion:
223 Kerol (Vilhelmson)

Triklorättiksyre-preparat: se **ogräsmedel**

Warfarin: se **sorkmedel**

Vinterbesprutningsmedel
A. Karbolineum-preparat

Emulgerat oljehaltigt karbolineum:
004 Mataki Fruktträdskarbolineum V. V. (Mataki)
060 Krimpol (Ewos)
323 Ote-Esolin (Ote)

Emulgerat oljehaltigt vårkarbolineum:
106 Vårvitex (Zonen)
129 Vår-Carbosol (Ohlssons Tekn. Fabr.)

Emulgerbart oljehaltigt vinterkarbolineum:
003 Shell Vintercarbolineum, oljehaltigt (Shell)
006 AKI Special Vinterkarbolineum (Mataki)
064 Oljecarbokrimp (Ewos)
074 Lygusit Fruktträdscarbolineum (Twede)
104 Spinntex (Zonen)
128 Ope-Carbosol (Ohlssons Tekn. Fabr.)
343 Ote Vinterkarbolineum (Ote)

Emulgerbart Vinterkarbolineum:
127 Carbosol (Ohlssons Tekn. Fabr.)

B. DNOC-preparat

Emulgerbar olja med DNOC :
001 Dytrol E (Shell)

Oljeemulsion med DNOC:
002 Dytrol DNOC (Shell)
234 Ovamort Special (Ara)

DNOC-preparat för vinterbesprutning:
272 Gilboform (Midol)
465 Trifobloc (Noorlander) se även ogräsmedel

C. Butylfenol-preparat för vinterbesprutning av fruktträd
484 Gebutox (Ultramare)

Butylfenol-preparat för vinterbesprutning av fruktträd och för ogräsbekämpning:
180 TABP 38 (Philips)

Vätningsmedel till sprutvätskor:
096 Shellestol (Shell)
102 Glenzol V (Ohlssons Tekn. Fabr.)
339 Coverite (Ara)
344 Ote Vätnings- och Spridningsmedel (Ote)
367 Jofurs Aktivator (Ewos)
439 Sandovit Spridnings- och vätningsmedel (Nomos)

Zineb-preparat. (Zineb = zinketylenbisditiokarbamat)

Zineb-preparat för pudring:
216 Zinebtan P (Ara)

Zineb-preparat för sprutning:
055 Jofur-Karbamat (Ewos)
207 Zinebtan S (Ara)
285 DZ-78 (Ameln)
330 Aaphytora (Twede)

Ziram-preparat för sprutning. (Ziram = zinkdimetylditiokarbamat)
198 Aazira (Twede)
281 Ara Ziram (Ara)
273 Fuclasin Ultra (Midol)
283 Zink-Pomarsol (Agro-Kemi)
333 Zerlate S (Ara)
359 Ote-Ziram (Ote)

364 Zereba Zinkkarbamat (EB)
418 JB-Ziram (Järn & Bo)
455 Eski Ziram (Esbjörnsson)

Nedanstående preparat innehålla flera verksamma substanser:

Besprutningsmedel innehållande hexaklor, azobensol, pyrenon, derris, tiofosfor:
277 Midol-Tio (Midol)

DDT-dimetan-koppar-svavel-preparat för pudring:
394 Gesarex (Philips)

FÖRTECKNING ÖVER FIRMOR

Adlerbolagen	Adler-Bolagen AB, Karlaplan 3 A, Stockholm 10
Agrinol	AB Agrinol, Carl Hillsgatan 14 B, Malmö
Agro-Kemi	AB Agro-Kemi, Per Weijersgatan 3, Malmö
Alfort & Cronholm	AB Alfort & Cronholm, Stockholm 3
Ameln	AB Bröderne Ameln, Stockholm 7
Andersons Fröhandel	Andersons Fröhandel, Vaksalagatan 4, Uppsala
Anticimex	Garantiaktiebolaget Anticimex, Vasagatan 46, Stockholm C
Ara	AB Ara-Import, Falsterbogatan 28 B, Malmö
Boliden	Bolidens Gruv AB, V. Trädgårdsgatan 17, Stockholm
Bolinders	Bolinders Kemikalie AB, Skomakaregatan 4, Malmö
Bönnelyche	Bönnelyche & Thuröe AB, Östergatan 3, Malmö
Casco	AB Casco, Stockholm 11
Daehnfeldt	AB L. Daehnfeldts Fröhandel, Hälsingborg
Dahlström	V. Dahlström, Trollenäsgatan 18, Malmö
Dana	Svenska Fabriken för Dana Växtpuder, Rögle
EB	Engman & Borg AB, Postbox 72, Åhus
Engstedt	Maskinfirman Fred Engstedt, Källargatan 5, Malmö 12
Engström	AB Carl Engström, Eslöv
Esbjörnsson	N. Esbjörnsson, Kivik
Esso	Svenska Esso AB, avd. S.A.K.S., Södra Kajen 15, Hjorthagen
Ewos	AB Ewos, Södertälje
Ferrosan	AB Ferrosan, Malmö 3
Gehlins	AB Gehlins Fröhandel, Grönegatan 11, Malmö
Gullviks	Gullviks Fabriks AB, Malmö 16
Göteborgs Fröhandel	Göteborgs Fröhandel AB, S:a Larmgatan 6, Göteborg
Herdins	A. W. Herdins Färgverk, AB, Falun
Järn & Bo	Järn & Bo, Kivik
Kemi Intressen	Kemi Intressen AB, Jakobstorg 3, Stockholm 16
Key-Rasmussen	T. Key-Rasmussen, St. Nygatan 33, Göteborg
Klärre	Klärre & Co AB, Reymersholmsgatan 31, Stockholm 9
Lickfett	Dr. Ing. Herbert Lickfett AB, Sveavägen 21, Stockholm 3
Mataki	AB Mataki, Djäknegatan 2, Malmö
Meta	Meta-Bränsle AB, Spannmålsgatan 16, Göteborg
Midol	AB Midol-produkter, Landskronavägen 118, Hälsingborg
Månsson	F:a Lennart Månsson, Skånegatan 14, Hälsingborg
NJ	Speditionsfirma Nordberg & Johnsson, Hälsingborg
Nomos	AB Nomos, Västergatan 35, Malmö
Nordsjö	AB Nordström & Sjögren, Malmö
Noorlander	N. Noorlander Jr. Badstrandsv. 5, St. Essingen, Stockholm K
Ohlsens Enke	J. E. Ohlsens Enke AB, Fröhandel, Malmö
Ohlssons Tekn. Fabr.	AB Joh. Ohlssons Tekn. Fabr., Stockholm-Bromma
Olson och Sons	Otto J. Olson & Sons AB, Hammenhög

Ote	Ote AB, Kivik
Pharmacia	AB Pharmacia, Uppsala
Philips	Svenska AB Philips, Gävlegatan 16, Stockholm 6
Plantskydd	AB Plantskydd, Vasagatan 46, Stockholm C
Probella	AB Probella, Uppfartsvägen 10, Solna
Rodentin AB	Rodentin AB, Sveavägen 45, Stockholm Va
Rybo	AB Rybo, Långebrogatan 26, Långebro
Saneringsbolaget	Svenska Saneringsbolaget, Sagagatan 12, Solna
Shell	AB Svenska Shell, Birger Jarlsgatan 64, Stockholm 19
SL	Sveriges Lantbruksförbund, avd, dem. produkter, Box 55, Jönåk
SLR	Svenska Lantmännens Riksförbund, Sveavägen 90, Sthlm Va
Sundin & Johansson	Sundin & Johansson AB, Gustaf Adolfsgatan 11, Linköping
Superfosfat	Fosfatbolaget, Stockholm 5
Tegan	AB Tegan, Uppsala
Trädgårdsplanering	Firma Trädgårdsplanering, Oskarshamn
Twede	Herman Twede AB, Botildenborgsvägen, Malmö 15
Törsleffco	AB Törsleffco, David Bagaresgatan 5, Stockholm
Uddeholm	Uddeholm AB, Skoghallsverken, Skoghall
Ultramare	Handels AB Ultramare, Box 6112, Stockholm 6
Vilhelmson	Vilhelmson & Co. AB., Parmmätargatan 7, Stockholm K
Weibull	W. Weibull AB, Landskrona
Wikholm	KM. Wikholm Kem. Tekn. Fabr., Nordenflychtvägen 64, Stockholm K
Wingård	AB Eug. Wingård, Malmö
YVY	AB YVY-Fabriken, Ystad
Zonen	Oljeraffinaderi AB., »Zonen», Malmö

TILLÄGG

Aramit-preparat för sprutning:
362 Aramit EB 15 (EB)

Besprutningsmedel innehållande azobensol, hexaklor, kvicksilver, tiofosfor:
271 Midol-Tio-Merkuri (Midol)

Frostfjärils lim:
390 Boltac Frostfjärilslim (Ultramare)

Klorbensilat-preparat för sprutning:
397 Solacrid (Philips)

Kvicksilver-preparat för sprutning:
287 Midol-Special-Merkuri (Midol)

Hormonderivat (2,4-D-amin) för sprutning mot ogräs:
326 Wormosan G (Wingård)

Limgördlar:
386 Fånggördlar (Daehnfeldt)
388 Boltac limgördlar (Ultramare)

REGISTER

Efter den 1 december 1954 har namnen på några av preparaten i förteckningen ändrats. De nya namnen ha ej använts ovan, men i nedanstående alfabetiska register äro de medtagna, och uppgiften om motsvarande äldre namn anges med likhetstecken t. ex. Regulan DT = Philips 2,4 DT fickning; det sistnämnda är den gamla beteckningen.

Aabulba 66
Aacupra 68
Aacyclo oil 50 % 68
Aafertis 67
Aagrano 66
Aamorta 65, 66
Aanectra 68, 69
Aaphytora 74
Aapirol 80 73
Aaspintol 73
Aasulfa-Supra 73
Aatiram 66
Aatox 71
Aatrichon 72
Aaventa 46 69
Aavero oil 25 % 67
Aazira 74
Abavit 66
Adlerbolagen Buskdöd 71
Adlerbolagens DDT, högkonc. 66
Adlerbolagens 15 % Hexaklorprep. 68
Adlerbolagens 42 % Kopparprep. 69
Adlerbolagens Hexaemulsion 68
Adlerbolagens Hexaprep. normalkonc. 68
Adlerbolagens 2,4 D 71
Aerocide AB 40 66
Aerocide DDT 66
Aerocide Nikotin 70
Aerocide P.C. 1 73
Agrosan GN 66
Agroxon G 71
Agroxon J 71
AKI Special Vinterkarbolineum 74
Albolineum 72
Albolineum Special 67, 72
Aldrex 65
Alltox E 666 69
Alltox E 25 67
Amat 71
Antiblast 50 66, 74
Antivermin 73
Aphicid H 73
Aphicid P 73
Aphicid 20 74
Aphicid 35 74
Ara Dim Parathion 73
Ara Ferbam 67
Ara Malathon 50 69
Ara Malathion 60 69
Ara Malathon 70 70
Ara Malathon 25 70
Aramite EB 15 76
Ara Parathion 35 74
Araspor 72
Ara Ziram 74
Aretan 66
Arkotine B-25 68
Arkotine D-18 67
Arkotine D-25 67
Arsenol 65, 71

Basudin-emulsion 67
Basudin-puder 67
Betoxin F 66
Betoxin 61 66
Betoxin TD 66
Bisol X-25 72
Bitas 70
Bladafum I 74
Bladafum II 74
Bladan E 73
Bladanpuder 73
Blastan 65
Blastdödningsmedel 66
BNP 30 71
Bolidens Arsenikpuder 65
Bolidens Kopparbesprutningsmedel 69
Bolmin rökpulver 70
Bolminvätska 70
Boltac Frostfjärillim 76
Boltac limgördlar 76
Bordanil 68
Bordåpulver Jofur B 68
Boxol EM 67
Boxol HP 68
Boxol K 66

Boxol P 66
Boxol P 666 68
Boxol S 67
Brassicol 68
Brassisan 68
Brush Killer BE 71
Brush Killer 35 71
Brush Killer 140 71
Brush Killer 165 71
B 12 69
Bulbosan 68
Bulbosit 72
Bulpur 66, 72

Carbosol 74
Carsane 55 69
Carsane Stoft 69
Chlorocide SP 73
CMU-Telwar 20 = CMU 20 71
CMU-Telwar 80 = CMU 80 71
CMU 20 71
CMU 80 71
Cosan 73
Coverite 74
Cryocid 100 % 69
Cryocid 80 % 69
Cuzol 50 69
Cuzol Forte 69
Cuzol M 69

Dana Bordeauxpuder 25 % 68
Dana Dust 73
Dana Nikotin-puder 4 % 70
DDT K 20 66
DDT-puder = Gesarol-puder 66
DDT Skogs mot myror 70
DDT Zimbaväxtskyddsmedel 67
Deceban 72
Denocate 70
Denop 46 72
Derriform 70
Derris 68
Diabol BP 66
Diabol BS 66
Diabol E 66
Diabol E 23 67
Diabol M 70
Dicusat flytande 73
Dicusat-majsbete 72
Dieldrex 67
Dif normalkoncentration 71
Dif högkoncentrerat 71
Dim-Bladan 73
Dim-DDT-S 66
Dim-Ewotox K 73
Dim-Ewotox S 73
Dim-Lindane 69
Dim-Lindane S 69
Dim-Malathion 69
Dim-Parathion 73
Dim-Pentasol 68
Dim-Thiuram 73
Disulit 72
Djungel-Snapparen 67
Drinox 65
Dytrol DNOC 74
Dytrol E 74
»DZ-78» 74

Ekatox »20» Pulver 74
Elosal sprutsvavel 73
Engströms 4K-2M 71
Eski Ferbam 67
Eski Ziram 75
Esso Fungicide 406 66
Esso Weedkiller 46 72
Esso Weed Killer 35 72
Esterone 245 71
Evertin N 70
Ewofum Tio 73
Ewomite 73
Eworax-korn 73
Ewos Blastdödningsmedel 936 66
Ewos 11/87 P. 67
Ewos 11/87 S 67
Ewos Pyrenonpuder 72
Ewos Specialmedel mot knäpparlarver 69
Ewos Snigelgift 70
Ewos 20 % Lindane-puder 69
Ewos Ultra-Svavel 73
Ewotox 74
Ewotox Forte 73
Ewotoxpuder 73
Extar »A» 71

FD-olja 72
FD-olja Special 72, 73
FD-pulver 73
5 % Ipexén 72
Fereba Järnkarbamat 67
Fermate P 67
Fermate S 67

Final 73
Foliol 72
Fomite Generatorer Azobenzene 66
Fomite Generatorer DDT/Lindane 67
Fomite Rökpatroner Azobenzene 66
Fomite Rökpatroner DDT/Lindane 67
Fomite Rökpatroner/Lindane 69
Fuclasin-Ultra 74
Fumus Nikotinrökpulver 70
Fungex 68
Fånggördlar 76
Gamma Rotoxol 69
Gantix C 72
Cantix IV 67
Gebutox 74
Geigy 33 flytande 67
Germisan-Puder 66
Germisan Universal-Våtbetning 66
Gesafid 67
Gesarex 75
Gesarol emulsion 67
Gesarol 50 67
Gesarol puder (Philips DDT-puder) 66
Gilboform 74
Glenzol V 74

Herbex Brushkiller F 71
Herbex Brushkiller N 71
Herbex 2,4-D-ester 71
Herbex 2,4,5-T-ester 71
Herusit 69
Hexapuder 18 % 68
Hexoform forte 69
Hormoslyr Extra 71
Hormoslyr IB 82 71
Hormoslyr 9697 71
Hormoslyr OP 71
Hormoslyr 64 71
Hormoslyr 32 71
Hormostar 64 71
Hormostar 20 71
Hormotex 71
Hostaquick 69

Insectin 67
Isotox konc. 72, 73

JB Ferbam 67
JB-Ziram 75
Jofur-Karbamat 74
Jofurolbad 70
Jofurs Aktivator 74
Jofurs Pyrenonepuder 72
Jofurs Sorkdödare 72
Jofurvätska 70
»Jonval Snigelgift» 70
Jordhexa 68
Jotef B 68
Järnonil 68
»Jösse» 68

Kankerdood 69
Katakilla 67
KD amin 72
Kejsargrönt 65
Kerol 68, 74
Klorex 70, 72
Klorpikrin 68
Klorsyrat natron 70
KMOC 71
KoBeA 69
Kobra-Myrspärr 70
KOC 72
Konc. Nikotin 70
Kopparkalk-Ultra 69
Kopparvitriol 69
Kopsit 68
Krimpol 74
Krusbärsformalin (Andersson) 68
Krusbärsformalin (Göteborgs) 67
Krusbärsformalin Jofur 67
Krusbärsformalin (Weibull) 67
Kupfer-Sandos Kopparpreparat 69

Larvacide 68
Lemån-Parathion-lösning 74
Lindane-Betningsmedel 69
Lindane-puder 20 % 69
Lindeba 69
Lindexa K 10 68
Lirogam-röktablett 69
Lirolofex 65, 71
Lirothion-röktablett 73
Lunasan Universal-Torrbetning 66
Lygusit Fruktträdscarbolineum 74

Mataki Fruktträdskarbolineum V.V. 74
Mataki Nikotinvätska 10 % 70
Mataki Svavelkalkvätska 22° Bé, 73
Mataki Svavelkalkvätska 30° Bé 73
MCPA, 10 % 71
Midol-Rapid 67

Midol-Special-Merkuri 76
Midol-Tio 75
Midol-Tio-Merkuri 76
Mortogas 73
Murfixtan 66
Murphy DDT-pasta 67
Myntpulver A 70
Myrex 70
Myrr 70
Mytén-10-F 74
Myten-10-puder 73

Nacox-bad 70
Nacox-såpa 70
Netzsvavel BAYER 73
Nicoafum rökpulver 70
Nicoform nikotinlösning 70
Nicotin konc. 98/100% 70
Nicotoxin Rökpulver 70
Nicoxan 70
Nikosol 10 % nikotinlösning 70
Nikotin 95—98 % 70
Nikotin 10 % 70
Niktin 10 %-ig (Gullviks) 70
Nikotin 10 %-ig (Twede) 70
Nikotinsåpa 70
Nikotinvätska 70
Nikotinvätska 10 % 70
Nirit 15 % 72
Nirit 45 % 72
Nomofly BP 66
Nomofly BS 67
Nomofly E 67
Nordsjö Nikotinvätska 10 % 70
Nyckelpiga 72

Ob. 21 69
Oktatox 68
Oktatox puder 68
Olana 72
Oljecarbokrimp 74
Ope-Carbosol 74
Orthocide 50 66
Orthol 72
Ote-Esolin 74
Ote-Ferbam 67
Ote-Lindane 20 % 69
Ote-Mikrosvavel 73
Otemite 73
Ote-Paration 35 74
Oterol D 67
Oterol H 73
Ote Vinterkarbolineum 74
Ote Vätnings- och Spridningsmedel 74
Ote-Ziram 74
Ovamort Special 74

Panodrin 66
Panogen + Aldrin = Panodrin 66
Panogen 4925 66
Panogen 4930 66
Paraform 74
Parathion K 20 73
Parathion puder 2 % 73
Pareba 35 74
Pentasol 50 68
PEPS 50 S 73
P 46 71
Phenoxylene 10 (Standard) 71
Phenoxylene 30 (Trippel) P 46 71
Philips DDT-666 puder 67
Philips Hexapuder 68
Philips Kopparpreparat 69
Philips Lindane puder 69
Philips myrmedel 70
Philips TCA 72
Philips tiofosforpuder 73
Philips 2,4 D ester 71
Philips 2,4 DG 71
Philips 2,4 DL 71
Philips 2,4 DT fickning 71
Pomasol 73
Pomarsol forte 73
Ponocid Hexa 66 69
Ponocid F-25 67
Ponos DDT 66
Ponos Extra 67
Ponos Hexa 66 68
Ponos Special 69
Potifar 68
P.P. Calomel puder 4 % 69
P.P. Summer ovicide 73
Premin 71
Probella majs 72
Probella sorkutrotningsmedel 72
P-tox myrmedel 70
Purine-puder 72
Pyrex 72
Pytoxan-puder 72

Radicit F 72
Redimit 73

Regulan DG = Philips 2,4 DG 71
Regulan DL (2,4DL) = Philips 2,4DL 71
Regulan DT = Philips 2,4DT fickning 71
Regulan ester (2,4D-ester) = Philips 2,4D-ester 71
Regulan-puder = 2,4D ogräspuder 71
Rikskoppar 69
Rikskoppar 50 69
Rodentin 72
Rotoxol E 67
Rotoxol E 500 69
Rotoxol E 66 67
Rotoxol Forte 67
Rotoxol Myrmedel 70
Rotoxol Spray 69
Rotoxol 66 68
Rotoxol Vp 66

Sandovit spridnings- och vätningsmedel 74
SAN-KM 10 % 71
Satån 70
Sevtox 71
Shellestol 74
Shell Vinterkarbolineum oljehaltigt 74
Shirlan AG 72
Sinoxi S-87 71
SL DDT-besprutningsmedel 67
SL DDT-dimlösning 66
SL DDT-emulsion 67
SL DDT-Hexa-emulsion 67
SL DDT-Hexapuder 68
SL DDT-Lindan-dimlösning 67
SL DDT-puder 66
SL hexapuder 68
SL pyrenonpuder 72
SL tiofid 74
SL tiofosfor-puder 73
Slugit Snigelgift 70
Soilicide 68
Solacrid 76
Solana VK 72 66
Sole maskmedel 72
Specialpanogen K 66
Spinntex 74
Stirpan 70
Stirpan koncentrerat 70
Sulfaki, kolloidalt svavel 73
Sulfeol SP 73
Sulfurol 73
Sulfutex 73
Sulsol Magnetic (Dahlström) 73
Sulsol Magnetic (Daehnfeldt) 73
Supernikotin 98 % 70
Svavelkalkvätska Frisco 73
Svavelkalkvätska Jofur 73
Systox 73, 74

TABP 38 71, 74
TECEA 72
TECEA — P 25 72
Thianosan 80 73
Thiovit sprutsvavel 73
Tictox 67
Tioform 35 %-ig 74
Tiofosfor flytande 74
10 % Nikotin 70
Top-Netzsvavel Schering 73
Toxidol emulsion 49 67
Toxidol forte 67
Toxidol-myrmedel 70
Toxidol-puder 67
Toximajt 73
Tresex 69
Trifobloc 70, 74
Triolit G 20 68
Triolit P 66
Triolit »666» 67
Tritisan 66
2,4 D Ogräspuder 71

Usit 69
Uspulun-puder 66
Uspulun Våtbetning 66

Weedkiller 10 72
Weedone 71
Weedone 48 71
Weedone LV4 71
Weibulls Nikotinbad 10 % 70
Weibulls Nikotinextrakt 10 % 70
Weibulls Nikotinpulver 20 % 70

Venturicide 69
Vibo 68
Vitigran Konc. 69
Vivelan puder 72
Vivelan 2 72
Wormosan G 76
Vår-Carbosol 74
Vårvitex 74

Zereba Zinkkarbamat	75	Zinkarsenat Z 47 (Boliden)	65
Zerlate S	74	Zinkarsenat Z 47 (Ote)	65
Zinebtan P	68, 74	Zink-Pomarsol	74
Zinebtan S	74	Zonens nikotinlösning 10 %	70
Zinkarsenat	65		

SKADEGÖRARE AV INTERNATIONELL BETYDELSE

Potatiskräfta (*Synchytrium endobioticum*)

I likhet med koloradoskalbaggen och de två skadegörare, som senare skola behandlas i denna artikelserie, är potatiskräftan synnerligen ödeläggande vid svåra angrepp. Detta förtjänar att framhållas med all skärpa, enär, på grund av den noggranna inrikes kontrollen, växelbruk och andra orsaker, många odlare, särskilt villaträdgårdsägare, i vårt land ej synes vara på det klara med detta faktum. De ha möjligen sett svulster av potatiskräfta men förmodligen sällan svårare angrepp. »Kräftan» har snarast blivit ett begrepp som innebär trakasserier från växtskyddsanstaltens sida i form av intrång i deras rätt att odla sina invanda potatissorter, och att det här rör sig om en farlig sjukdom, som med alla medel måste förebyggas, inse de ej. Särskilt kommer denna inställning till synes i sådana fall, då någon odlare utan egen förskyllan råkar hamna inom ett skyddsområde.

I många andra länder har emellertid potatiskräftan blivit ansedd som en sjukdom utan ekonomisk betydelse för potatisodling med undantag för de inskränkningar dess utbredning inom landet föranleder i det internationella varuutbytet av växter och växtprodukter. Orsakerna till denna senare inställning äro, som senare kommer att visas, mycket reella, men de gälla hittills icke för Sveriges del.

Potatiskräftan har förut behandlats ett flertal gånger i Växtskyddsnotiser (av Lindfors och Holmberg) samt i anstaltens meddelande nr 11 (Lindfors 1935) och nr 52 (Björling 1948), men någon redogörelse för denna sjukdom ur europeisk synpunkt har ej lämnats med undantag av omnämnande av de nya biotyperna av sjukdomen i Tyskland och Tjeckoslovakiet (Björling 1948 och Lindfors 1950). EPPO:s rapporter rörande potatiskräftan äro i form av årsrapporter från de skilda länderna för 1951 och 1952 samt en europeisk årsöversikt för 1953.

Utbredningshistoria och nuvarande förekomst

Potatiskräftan lär ha förekommit i Skottland pa 1870-talet; den beskrevs emellertid första gangen från Ungern 1896. Sedan har den förekommit i

praktiskt taget alla länder i norra och västra Europa. Den förefaller att trivas bäst i tempererade och kyliga klimat. Den finns ej i Nordafrika och av de övriga medelhavsländerna äro Spanien, Malta, Jugoslavien, Grekland, Turkiet och Israel fria från den. I Italien upptäcktes den första gången 1936, och 1948 befanns den vara tämligen spridd på mark, som låg mer än 800 m över havet. Kraftåtgärder för att utrota den vidtogos då (förstöring av smittat material, jorddesinfektion etc.) och Italien betraktade sig därefter som fritt från sjukdomen. 1952 upptäcktes ett par fall nära Trento och vid Chiavenna, alla på mer än 1 500 m höjd. De kraftiga bekämpningsåtgärderna tillgreps åter, och 1953 kunde sjukdomen ej påvisas.

Övriga länder med obetydlig förekomst äro: Irland (några små lokaler; sjukdomen har ej spritts på senare år), Schweiz (Einsiedeln i Schwyz och Colla-dalen i Tincino), Österrike (1953: Gross-Schönau, Bramberg och Admont; 19 andra kommuner ha haft sjukdomen), Belgien (3 äldre smittlokaler i Hainaut och Belgiska Luxemburg samt ett nytt fall i Brabant), Nederländerna (kräftan ansågs vara utrotad 1951, men 1952 upptäcktes sex angrepp i Exlo och Gendringen), Frankrike (smittområden i växtskyddsdistrikten Strasbourg och Beaune samt några fall i Montpellier och Toulousedistrikten). I Storbritannien med Nord-Irland är kräftan något mer utbredd, men nya fall (ca ett dussin per år) sägas numera inträffa nästan enbart i trädgårdar och småodlingar, där mottagliga sorter fortfarande odlas.

Danmark, Norge och Finland ha större förekomster, dock ej att jämföra med Sveriges. I Danmark påvisades under 1951 6 nya fall, 1952 9 i trädgårdar och 1 i jordbruk samt 1953 15 fall i trädgårdar. I Norge upptäcktes under 1951 22 fall, under 1952 13 och under 1953 3 nya fall. Totala antalet fall i Norge har varit 777; av dessa ha 180 friförklarats. I Finland upptäcktes 12 nya fall under 1951, 6 under 1952 och 14 under 1953.

Tyvärr kommer Sverige i en kategori för sig. Som tidigare nämnts (Lindfors 1935) upptäcktes här kräftan första gången 1912, men den blev då utrotad. Sedan påvisades den på nytt 1928 och den hade då tydligen redan funnits i åtskilliga år. Från 1928 till och med 1953 ha 2 903 nya lokaler smittförklarats, alltså i genomsnitt 111 om året. Under 1951 anmäldes 105 nya fall, under 1952 90 och 1953 181 fall. Kräftan finns nu i samtliga län söder om en linje ungefär från Hudiksvall till Torsby i Värmland, men de tätaste förekomsterna finnas i Halland, Skåne, Blekinge och Närke. De möjliga orsakerna till dessa nedslående förhållanden skola behandlas nedan.

Biologi

Eftersom potatiskräftan så många gånger förut behandlats i Växtskyddsnotiser torde det vara överflödigt att närmare ingå på dess biologi. Den springande punkten är, att potatissorterna kunna indelas i mottagliga och immuna mot denna sjukdom. Graden av mottaglighet, resp. immunitet är

något växlande och sjukdomens säsongmässiga utveckling varierar också med klimatförhållandena. Sålunda var på större delen av kontinenten sommarvädret under 1953 mycket gynnsamt för potatiskräftan. De immuna sorternas resistens tycks vara en konstant sortegenskap, dvs. mot en och samma biotyp av kräftan. Sedan 1940-talet ha ett par nya, aggresiva biotyper av sjukdomen uppträtt i Tyskland och Tjeckoslovakiet. Då direkta uppgifter från andra sidan järnridån saknas, är sjukdomens utbredning åt öster ej klarlagd, men i EPPO:s årsöversikt för 1953 sägas utfärdade bestämmelser i Tjeckoslovakiet, Ungern, USSR, Rumänien och Bulgarien ge vid handen att potatiskräftan förekommer där och att de aggressiva biotyperna finnas även i Östtyskland.

Bekämpning

Som ovan nämnts är potatiskräftan bunden till de mottagliga sorterna och bekämpningen förefaller därför mycket enkel, även om de nya biotyperna komplicerat saken. Dessa biotyper förekomma veterligen dock endast i Öst- och Väst-Tyskland. Bekämpningen inom länderna består alltså i förbud mot odling av mottagliga sorter på smittade arealer jämte karantänsåtgärder beträffande dessa, varjämte import av potatis och växter kontrolleras för att förhindra införsel av smittat material och smittad jord. Vid jämförelse mellan olika länders bestämmelser om bekämpningen äro också överensstämmelserna påfallande, även om en del detaljer variera. Somliga länder ha totalt odlingsförbud för potatis på nya smittlokaler under vissa år (Italien, Schweiz, Finland, Belgien, Nederländerna). Desinfektion av jorden tillämpas i synnerhet i Italien, men även Danmark har börjat göra försök med detta. Amälningsplikt för sjukdomen är allmän, liksom inspektion av smittlokaler och skyddsområden. Utformningen av skyddsområden är lika i Belgien och Portugal: 500 m breda zoner omkring alla smittlokaler. Enligt en ny dansk förordning kan en plantskola eller utsädesodling för potatis begära, att kringliggande fält undersökas med avseende på förekomst av potatiskräfta (och potatisål); om förekomst konstateras kan potatisodling förbjudas på dessa fält.

Gemensamt för samtliga länder är emellertid, att endast immuna sorter få odlas i smitt- och skyddsområden. I fråga om länder med obetydlig förekomst av potatiskräfta, jfr ovan, förefaller det oklart, om mera allmän övergång till immuna sorter skett för odling på icke smittad mark, men i flertalet övriga länder i Nord- och Västeuropa är övergången påtaglig (dock ej i Sverige), och det är detta förhållande, som gjort, att potatiskräfta numera anses vara en sjukdom utan ekonomisk betydelse. Sålunda säger Nord-Irland, att immuna sorter svarar för 97 % av skörden; i England och Wales utgöra immuna sorter 5/6 av skörden; i Skottland äro mottagliga sorter förbjudna på odlingsenheter understigande 0,2 ha och de förekomma

knappast längre i jordbruket. Danmark rapporterar också alltmer ökad användning av immuna sorter och att ökningen understöds av odlare och trädgårdsorganisationer. Norge säger att nästan alla allmänt odlade sorter äro immuna. Tyskland och Saar ha tagit steget fullt ut och förbjudit all odling av mottagliga sorter (sedan 1937).

Den markanta skillnaden mellan Sverige och övriga länder med hänsyn till förekomsten av potatiskräfta torde väsentligen bero på ovannämnda olika inställning till sortfrågan. Det förefaller egendomligt, att dessa övriga länder, som väl icke kunna beskyllas för påtagligt lägre matkultur än Sverige, kunna »nöja sig» med immuna sorter, när hittills ingen av dessa sorter ansetts god nog för klass I-sortering här.

De i importbestämmelserna angivna minsta avstånden från odlingsplatser för exportväxter, särskilt potatis, till fyndorter för potatiskräfta variera ganska mycket. Nederländerna fordra 500 m, Storbritannien 2 km, Algeriet, Portugal, Finland, (under de senaste 10 åren) och Österrike (under de senaste 5 åren) 5 km, Jugoslavien 10 km och Belgien och Polen 20 km. Den svenska kungörelse, som reglerar importen av växter och växtdelar (nr 50/1936) stadgar, att odlingsplatsen skall befinna sig på minst 5 km från varje plats, där potatiskräfta påvisats under de senaste 10 åren, medan kungörelserna betr. import av potatis (nr 3/1927 och nr 6/1929) ställa som villkor för importen, att exportlandet under de senaste 6 åren varit fritt från potatiskräfta och att potatisimport från kräftsmittade länder till exportlandet skall vara förbjuden. Dessa våra bestämmelser betr. potatis ha naturligtvis ej kunnat upprätthållas, om import av potatis alls skall vara möjlig varför undantag måst medges varje år. (Jfr meddelande om villkor för potatisimport i föreg. nr av Växtskyddsnotiser.)

Under 1951 diskuterades i ett EPPO underställt arbetsutskott bl. a. de internationella bestämmelserna med avseende på potatiskräfta. Slutledningarna publicerades av EPPO 1951 och det sades bl. a.: »Det är berättigat att fordra a) att varje potatissändning efter inspektion intygas vara fri från potatiskräfta och b) att inget angrepp av kräfta skall ha förekommit pa potatisens ursprungsort eller ursprungsorten för planteringsmaterial för import». Dessutom rekommenderades, att definitionen på »ursprungsorten» skulle vara »socknen eller kommunen eller inom ett avstånd av ej mer än 5 km från odlingsenheten». Som ovan ses, förekomma betydligt längre avstånd än 5 km i somliga länders bestämmelser och dessa längre avstånd sägas av EPPO vara utan biologiskt berättigande. De tidsbestämmelser, som föreskrivas i en del fall (ex. i de svenska best.), anses av EPPO icke tjäna något nyttigt ändamål, eftersom undersökningar (även i Sverige) ha visat att svampens vilsporangier kunna bevara sin virulens åtminstone 15—20 år i jorden utan tillgång till mottagliga potatissorter.

Försök och forskning

Försöksverksamheten arbetar huvudsakligen med framställning av nya sorter och prövning av dessa med avseende på resistens mot kräfta. I Tyskland har arbetet inriktats mot de nya biotyperna av potatiskräftan (jfr ovan) och den sedan några år väntade rapporten föreligger nu. Försöken ha utförts vid växtskyddsstationen i Münster, eftersom trakten omkring denna stad är en av lokalerna för dessa biotyper. Efter laboratorieförsök under vintern 1952—53 prövades 73 sorter i fältförsök i starkt smittad jord. Sorterna Fram, Hilla, Fortuna och Fontana visade sig immuna medan Falke och Virginia visade ringa mottaglighet och sorterna Frühbote och Monika blevo medelsvårt angripna. Samtliga övriga sorter angrepos svårt till mycket svårt. Några sorter fingo inga knölar utan endast svulster och de övriga gåvo nästan ingen skörd. Hilla visade sig överlägsen alla andra sorter, även på smittfri mark medan Fontana ej var tillfredsställande betr. utbyte och smak. I Danmark arbetas med försök att spåra svampens sporangier i jordprov, och med direkt bekämpning av svampen genom desinfektion av jorden med kopparsulfat.

Vid statens växtskyddsanstalts botaniska avdelning prövas nya potatissorter med avseende på deras resistens, medan anstaltens inspektionsavdelning svarar för den inre och yttre kontrollen.

Utsikter för framtiden

Av det ovan sagda torde framgå, att möjligheterna att under nu rådande förhållanden begränsa potatiskräftans utbredning i vårt land måste bedömas vara små, huvudsakligen på grund av den allmänna inställningen till sortfrågan. Det kan därför ifrågasättas om icke en allsidig omprövning av sortfrågan borde ske under samverkan av alla berörda parter: konsumenter, odlare och myndigheter. En allmän diskussion om potatisodlingen är även påkallad med hänsyn till den andra, och farligaste potatisskadegöraren, nämligen potatisålen, vilken kommer att behandlas i ett följande nummer.

Källor: EPPO:s rapporter 1951—1953. Växtskyddsnotiser. Anstaltens meddelanden nr 11 och nr 52.

Carl Follin

SKIDGALLMYGGAN OCH RAPSJORDLOPPAN PÅ SPRIDNING I VÄSTERGÖTLAND

Oljeväxtodlingen har i Västergötland aldrig varit lika dominerande som i några av landets södra och östra landskap som t. ex. i Skåne och Östergötland eller på Gotland. Detta har på ett gynnsamt sätt satt sina spår i frekvensen av vissa skadeinsekter. Några av de svåraste har sålunda först

under de allra sista åren nått större spridning i Västergötland. Välbekant är emellertid vilken utpräglad förmåga just oljeväxternas skadeinsekter har att kunna anpassa sig och snabbt utbreda sig parallellt med att odlingen av värdväxter utökas.

Enligt Sveriges officiella statistik intog oljeväxtodlingen 1953 följande utrymme i procent av åkerjorden:

Skaraborgs län	2,2 %	Östergötlands län	5,3 %
Älvsborgs län	0,7 %	Malmöhus län	6,9 %
Uppsala län	1,9 %	Gotlands län	9,7 %

I Västergötland förekommer oljeväxtodling främst inom Skaraborgs län, varför i fortsättningen förhållandena i detta län mestadels kommer att beröras. Det är först fr. o. m. 1948 som oljeväxtodlingen här nått större omfattning, dessförinnan höll den sig under 1 000 ha. 1951 nådde den sin största utbredning hittills i länet med över 12 000 ha. Under de senaste åren har arealen varit omkring hälften därav.

Frekvensen skadeinsekter på oljeväxterna i länet har följts år från år vid Statens växtskyddsanstalts filial i Skara. Detta har möjliggjorts genom att Skaraborgs läns oljeväxtodlareförening ställt ekonomisk hjälp till växtskyddsfilialens förfogande. För dessa värdefulla bidrag riktas härmed ett varmt tack till Skaraborgs läns oljeväxtodlareförening.

Beträffande förekomsten av rapsvivlar hänvisas till tidigare översikt i denna tidskrift (Växtskyddsnotiser 1952, sid. 23—26) vari bl. a. framgår att rapsvivlar sedan flera år varit synnerligen allmänna i Västergötland. Rapsjordloppan och skidgallmyggan, som av olika grunder måste betraktas som de allvarligaste skadeinsekterna på raps och rybs har konstaterats först under de senaste 2—4 åren.

a. *Skidgallmyggan:* Vid en inventering i juni 1951 tillsammans med fil. lic. E. Sylvén från Skåne-filialen konstaterades de första angreppen av skidgallmyggan i Västergötland i odlingar av höstoljeväxter vid Horred i Viskans dalgång uti Älvsborgs län. Vid senare inventeringar samma år främst omfattande Skaraborgs län, där ett femtiotal fält undersöktes, konstaterades myggangrepp i en höstrapsodling ca en mil söder om Hjo helt nära Vättern samt i höstrapsfält i Skörstorps socken. I båda fallen kunde blott några enstaka angripna skidor uppletas. Senare sågs ytterligare ett angrepp i vårraps, också det helt nära Vättern men norr om Hjo.

År 1952 kunde skidgallmyggan ej upptäckas i något nytt odlingsområde, trots att speciella inventeringar utfördes i ett 70-tal oljeväxtfält i olika delar av Västergötland. I odlingar vid Vättern förekom angreppen något allmännare än året innan. År 1953 konstaterades smärre angrepp av myggan på höstraps i Korsberga socken väster om Hökensås samt för första gången

på slättbyggden Skara-Vara där angrepp i vårraps iakttogs. På höstoljeväxter däremot upptäcktes inget angrepp inom sistnämnda område. Den kombinerade odlingen av höst- och våroljeväxter var gynnsam för myggan. Flera generationer utvecklades, individantalet steg och spridningen försiggick i snabbare takt. Under 1954 slutligen har myggan konstaterats relativt allmänt på såväl höst- som våroljeväxter i större delen av Skaraborgs län. Vid inventeringarna har myggangrepp ännu ej påvisats i Vadsboområdet, Kinnekulle eller vid Vänern i området Örslösa-Tådene-Tun.

b. *Rapsjordloppan:* Denna skadeinsekt konstaterades på oljeväxter i Skaraborgs län först 1953 då ett fåtal exemplar erhölls på s. k. klisterfällor (masonitbitar bestrukna med frostfjärilslim). Fällor var utlagda i en höstrapsodling i Skörstorps socken (Falbygden) samt norr och söder om Hjo. Endast i förstnämnda fält erhölls skadeinsekten. Larvskador av rapsjordloppa observerades i höstraps på Varaslätten samma år i slutet av oktober. Någon utvintring på grund av angrepp av rapsjordloppa inrapporterades emellertid icke från Västergötland till växtskyddsanstalten efter vintern 1953—54.

Hösten 1954 har frekvensen av rapsjordloppor undersökts på samma sätt som året innan. Skadeinsekten förekom ej i något undersökt fall i större antal och ej heller iaktogs allvarligare larvskador. Genom 1954 års undersökningar konstaterades emellertid att rapsjordloppan nu förekommer i större delen av länet.

ÅKE BORG

POTATISKRÄFTANS SPRIDNING I LANTBRUKETS POTATISODLING

I Växtskyddsnotiser nr 5—6, 1953 har lämnats en översikt över potatiskräftans spridning i Sverige under 25-årsperioden 1928—1952, under vilken tidrymd registrerats drygt 2 700 smittlokaler. Denna översikt var avsedd att följas av en redogörelse över i vad mån denna spridning faller på den lantbruksmässiga potatisodlingen, och i följande tabell redovisas denna bearbetning, vilken liksom den nämnda 25-årsöversikten visar fördelningen länsvis och för olika tidsperioder, dessa dock delvis uppdelade på annat sätt.

I sammanfattning bli siffrorna för antal smittade jordbruk och dessas åkerareal följande:

	Antal jordbruk	Åkerareal i ha
1928—1937	251	6 484
1938—1947	208	5 173
1948—1952	67	1 242
Summa	526	12 899

Av samtliga konstaterade fall av potatiskräfta under de 25 åren ha således 526 inträffat i jordbruket, vilket utgör nära 20 % av hela antalet. Den sammanlagda smittförklarade åkerarealen utgör för samma tidrymnd 12.899 hektar. Vid en blick på följande tabell finner man vidare, att största antalet smittade lantbruk återfinnes i Halland och Blekinge, i vilka län sjukdomen allvarligt hotade just lantbrukets potatisodling, innan tillkomsten av de förhållandevis stora skyddsområdena 1937—1938, vilka inringade de då svåraste smittområdena i dessa båda län och satte en spärr för fortsatt spridning. Liknande tendenser till spridning i lantbruket ha senare förekommit även på andra håll, men genom möjligheten att inringa smittområden med skyddsområden har den fortsatta spridningen kunnat hejdas på ett tidigare stadium än som var möjligt före 1937, innan förordningen om skyddsområden tillkommit.

Potatiskräftans utbredning i jordbruket.

Antal smittade egendomar och dessas åkerareal i ha.

Län	1928—34		1935—37		1928—37		1938—47		1948—52	
	Antal	Areal	Antal	Areal	Antal	Areal	Antal	Areal	Antal	Åker-areal
Malmöhus	2	12	—	—	2	12	19	325	7	446
Kristianstads	7	474	4	114	11	588	43	721	15	86
Hallands	54	1 668	47	1 369	101	3 037	16	464	1	23
Blekinge	31	481	56	1 064	87	1 545	14	487	15	108
Kalmar	1	5	1	10	2	15	13	360	1	6
Kronobergs	1	32	1	5	2	37	13	382	6	24
Jönköpings	—	—	—	—	—	—	1	4	—	—
Östergötlands	5	273	—	—	5	273	5	114	—	—
Göt. o. Boh.	—	—	6	124	6	124	7	97	3	27
Älvsborgs	—	—	—	—	—	—	9	322	2	190
Södermanlands	1	1	—	—	1	1	1	180	1	3
Sthlm:s l. o. st.	3	268	—	—	3	268	1	4	—	—
Västmanlands	3	23	5	125	8	148	4	92	2	5
Örebro	19	402	1	17	20	419	22	721	3	41
Värmlands	1	—	—	—	1	—	30	724	6	129
Kopparbergs	—	—	—	—	—	—	—	—	4	14
Gävleborgs	1	3	1	14	2	17	10	176	1	140
Summa	129	3 642	122	2 842	251	6 484	208	5 173	67	1 242

Inom vissa områden har dock sjukdomen nått en sådan spridning, att dessa nya till omfattningen mindre skyddsområden icke varit tillfyllest att förhindra nya angrepp utanför dessa, särskilt i distrikt med omfattande potatisodling. Denna tendens är mest påtaglig i Kristianstads län. Jämföres antalet smittade lantbruk finner man därför, att det trots de ovan antydda större skyddsområdena i Blekinge och Halland ändock tillkommit 208 nya fall i lantbruket under 10-årsperioden 1938—47, mot 251 för första 10-årsperioden. Först därefter och sedan vissa svårare smittzoner i Skåne och ett fåtal sådana på andra håll inringats med skyddsområde kunde spåras en viss minskning i antal nya jordbruksfall av potatiskräfta, eller för

de nästa fem åren inalles 67 nytillkomna smittade egendomar. Under enbart de två sista åren har emellertid tillkommit 60 nya fall i jordbruket, vilka dessutom haft en anmärkningsvärt stor geografisk spridning.

Flertalet av de smittade egendomarna utgöra mindre jordbruk, men åtskilliga större ingå också. Emellertid, om ett angrepp av potatiskräfta i lantbruk har någon betydelse eller inte, beror inte på egendomens storlek i och för sig utan på potatisodlingens omfattning för avsalu. Det finnes många smittade mindre egendomar, som haft betydande potatisodling och å andra sidan flera stora med potatisodling enbart för gårdens eget och anställd personals behov. För den senare gruppen av egendomar betyder en smittförklaring ofta inte mer än för ägaren av en smittad egnahemstomt, för den förre kan det vara avgörande för gårdens hela ekonomi. En av länsstyrelsen utfärdad smittförklaring medför nämligen enligt fortfarande gällande förordning beträffande åtgärder för bekämpning av potatiskräfta, bland annat att potatis och andra underjordiska växtdelar, jord och gödsel ej få bortföras från egendomen utan särskilt tillstånd av länsstyrelsen. I de fall, där ett saluparti matpotatis då måste stanna på gården och utfordras, kan detta ha vållat ett betydande avbräck, om egendomen bedrivit stor potatisodling. Statsverket betalar visserligen hela förlusten men endast för smittåret, därefter, om fortsatt ersättning behöver ifrågakomma, endast för halva förlusten. Dessa ersättningar av statsmedel äro för övrigt tills dato uppe i drygt 90.000 kronor för alla åren från 1928, därav dock nära 60.000 kronor på enbart 10-årsperioden 1928—1937, d.v.s. före skyddsområdenas tillkomst.

Man kan nog mena, att potatiskräftan som direkt skadegörande sjukdom ej skulle betyda något i jordbrukets potatisodling, eftersom man sällan eller aldrig sett något så svårt angrepp, att skörden helt gått till spillo, och att man bara har att övergå till en kräftimmun sort, om sjukdomen visar sig. Härtill kan anföras, att potatiskräftan, där den får tillfälle att obehindrat utveckla sig, blir till en fullständigt förödande sjukdom, vars slutstadium betyder ett totalt förintande av skörden. Därtill kommer att sådan jord, en gång väl smittad, är smittförande för många år framåt, oftast upp till 15 år, ibland ännu mera, med alla de fortsatta risker för sjukdomens spridning till andra platser som förekomsten av en smittlokal innebär. I småodlingar ha förekommit många sådana helt förödande angrepp. På grund av sjukdomens mycket iögonenfallande symtom, blir ett angrepp emellertid oftast upptäckt, långt innan en odling hunnit bli helt genominfekterad. Den svåraste olägenheten för en egendom, som råkat bli smittad, ligger därför främst i de hinder av olika slag, som en smittförklaring medför, framförallt svårigheten att kunna fortsätta med potatisodling för fri försäljning. Varje potatisodlare kan visserligen själv förhindra att råka i en sådan belägenhet genom att lägga om odlingen till kräftimmuna sorter, och den statliga växtskyddstjänsten har den självklara skyldig-

heten att framhålla detta och tillråda en sådan omläggning. Med nuvarande utvecklingstendenser inom potatisodling och potatishandel, i vad det gäller sortfrågan, torde man dock icke kunna hysa större förväntningar till att sådan rådgivning kommer att följas i större utsträckning. Varje företagare, som vill producera för att sälja, måste dock ha en marknad för sin vara. Eftersom denna marknad hittills och på de sista åren alltmera framträdande behärskats av kräftmottagliga sorter, av vilka några till och med placerats i särskild kvalitetsklass och fått fyra till fem öre högre marknadsnotering än andra sorter, är det naturligt, om många potatisodlare hellre vilja odla dessa sorter än att omställa potatisodlingen till kräftimmuna sorter med kanske ekonomiskt sämre resultat för dem själva. Trots detta måste man med hänsyn till situationens allvar vidhålla, att en övergång till kräftimmuna sorter bör ske, då en sådan på längre sikt ändock kan bli mest ekonomisk för odlaren.

C. Holmberg

ETT APROPOS OM KOLORADOSKALBAGGEN I DANMARK

Från danska Plantesundhetsrådets Formand, Forstander Ernst Gram, ha ytterligare upplysningar inkommit om förhållandena beträffande koloradoskalbaggen i Danmark, med begäran om publicering, så att uppgifterna i föregående häftes artikel icke skola föranleda missförstånd beträffande Danmark.

Mot artikelns uppgift, att skalbaggens utbredning i sydligaste Jylland var aktiv under 1954, framhålles, att allt tyder på att djuret hittills kommit till fyndlokalerna från orter utom Danmark och att således spridning från ort till ort inom landet ännu icke skett. Huvudparten av fyndorterna ligger fortfarande i Nordslesvig.

Beträffande bekämpningen, som i artikeln sades ha övergått till allmän i sydligaste Jylland, framhålles att den även 1954 var av samma intensiva slag som tidigare på alla angreppslokalerna, dvs. siktande på total utrotning och att 100 % verkan tros vara uppnådd liksom under tidigare år. Den beordrade besprutningen av samtliga potatisodlingar i de sex sydligaste amten i Jylland ersatte alltså icke utan kompletterade behandlingen av själva angreppslokalerna och bestämmelsen om denna allmänna besprutning gällde endast under 1954.

C. F.

NY VÄXTSKYDDSBOK FÖR TRÄDGÅRDEN

Dr Paul Neergaard, under mer än 10 år föreståndare för Ohlsens Enkes växtpatologiska laboratorium i Danmark och numera bunden till det danska statliga växtskyddet, har redan i sina tidigare böcker utnyttjat möjligheten att genom esperanto vidga sin läsekrets. Han har nu tagit steget fullt ut och skrivit en ytterst förnämlig och modern handbok rörande trädgårdens sjukdomar och skadedjur på detta världsspråk, under den knappast svårtolkade titeln »Atakoj kontrau gardenplantoj». Rec. har för att kunna tillgodogöra sig texten sökt tränga in i språket, och det har inte varit svårt. I gengäld har en mängd nya och värdefulla upplysningar rörande trädgårdsväxternas sjukdomar och skadedjur blivit tillgängliga, icke minst rörande de nyaste bekämpningsmedlens användbarhet i olika sammanhang.

Bildmaterialet i den drygt 200 sidor digra volymen är förnämligt och de 8 färgplanscherna ger goda hållpunkter för bestämningen av skadegörarna. Boken är utgiven av Esperanto Publishing Co Ltd, och kan erhållas genom den svenska esperantoföreningen med säte i Stockholm.

B. Wahlin

INNEHÅLLET I DETTA HÄFTE:

Förteckning över växtskyddsmedel 65
C. Follin: Skadegörare av internationell betydelse. Potatiskräfta *(Synchytrium endobioticum)* 82
Å. Borg: Skidgallmyggan och rapsjordloppan på spridning i Västergötland 86
G. Holmberg: Potatiskräftans spridning i lantbrukets potatisodling 88
C. Follin: Ett apropos om koloradoskalbaggen i Danmark 91
B. Wahlin: Ny växtskyddsbok för trädgården 92

Emil Kihlströms Tryckeri A.-B. Stockholm 1955
541588